

**ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΟΜΑΔΑΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΕΠΤΑ (7)**

A. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Κείμενο 1

ΕΠΙΚΤΗΤΟΣ, Διατριβαί, Β 10.1-4

Σκέψαι τίς εἶ. Τὸ πρῶτον ἄνθρωπος, τοῦτο δ' ἔστιν οὐδὲν ἔχων κυριώτερον προαιρέσεως, ἀλλὰ ταύτη τὰ ἄλλα ὑποτεταγμένα, αὐτὴν δ' ἀδούλευτον καὶ ἀνυπότακτον. Σκόπει οὖν, τίνων κεχώρισαι κατὰ λόγον. Κεχώρισαι θηρίων, κεχώρισαι προβάτων. Ἐπὶ τούτοις πολίτης εἶ τοῦ κόσμου καὶ μέρος αὐτοῦ, οὐχ ἓν τῶν ὑπηρετικῶν, ἀλλὰ τῶν προηγουμένων· παρακολουθητικός γὰρ εἶ τῇ θεῖᾳ διοικήσει καὶ τοῦ ἕξις ἐπιλογιστικός. Τίς οὖν ἐπαγγελία πολίτου; Μηδὲν ἔχειν ἰδίᾳ συμφέρον, περὶ μηδενὸς βουλευέσθαι ὡς ἀπόλυτον, ἀλλ' ὡσπερ ἄν, εἰ ἢ χεῖρ ἢ ὁ πούς λογισμὸν εἶχον καὶ παρηκολούθουν τῇ φυσικῇ κατασκευῇ, οὐδέποτ' ἂν ἄλλως ὠρμησαν ἢ ὠρέχθησαν ἢ ἐπανενεγκόντες ἐπὶ τὸ ὅλον.

Κείμενο 2

ΜΑΡΚΟΣ ΑΥΡΗΛΙΟΣ, Τὰ εἰς ἑαυτόν, 4.3

Ἀναχωρήσεις αὐτοῖς ζητοῦσιν ἀγροικίας καὶ αἰγιαλοὺς καὶ ὄρη, εἴωθας δὲ καὶ σὺ τὰ τοιαῦτα μάλιστα ποθεῖν. Ὅλον δὲ τοῦτο ἰδιωτικώτατόν ἐστιν, ἐξόν, ἧς ἂν ὥρας ἐθελήσης, εἰς ἑαυτόν ἀναχωρεῖν. Οὐδαμοῦ γὰρ οὔτε ἡσυχιώτερον οὔτε ἀπραγμονέστερον ἄνθρωπος ἀναχωρεῖ ἢ εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, μάλισθ' ὅστις ἔχει ἔνδον τοιαῦτα, εἰς ἃ ἐγκύψας ἐν πάσῃ εὐμαρείᾳ εὐθύς γίνεται· τὴν δὲ εὐμάρειαν οὐδὲν ἄλλο λέγω ἢ εὐκοσμίαν. Συνεχῶς οὖν δίδου σεαυτῷ ταύτην τὴν ἀναχώρησιν καὶ ἀνανέου σεαυτόν· βραχέα δὲ ἔστω καὶ στοιχειώδη ἃ εὐθύς ἀπαντήσαντα ἀρκέσει εἰς τὸ πᾶσαν λύπην ἀποκλύσαι καὶ ἀποπέμψαι σε μὴ δυσχεραίνοντα ἐκείνοις ἐφ' ἃ ἐπανέρχῃ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να χαρακτηρίσετε καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις ως «σωστή» ή «λανθασμένη» και να γράψετε το σχετικό χωρίο του κειμένου που επιβεβαιώνει τον χαρακτηρισμό σας.

- α. Πρωταρχική σημασία στο μυαλό του Επίκτητου κατέχει η ανθρώπινη ιδιότητα.
- β. Σύμφωνα με τον Επίκτητο, ο άνθρωπος έχει την ικανότητα να κατανοεί τη θεϊκή διακυβέρνηση.
- γ. Ο Μάρκος Αυρήλιος θεωρεί ότι ο άνθρωπος δεν μπορεί να καταφύγει στον εσωτερικό του κόσμο όποια στιγμή το θελήσει.
- δ. Ο Μάρκος Αυρήλιος προτρέπει τους ανθρώπους να παρέχουν περιστασιακά στον εαυτό τους τη δυνατότητα της απομάκρυνσης.
- ε. Η αναχώρηση εις εαυτόν συνιστά ολοκληρωτική φυγή του ατόμου από το κοινωνικό του περιβάλλον.

(Μονάδες 10)

A2.

- α. προαίρεσις, λόγος : Να ερμηνεύσετε τους όρους βάσει των διδασκαλιών της Στωϊκής φιλοσοφίας. (Μονάδες 6)
- β. Ποιο ερώτημα θέτει ο Επίκουρος στο κείμενο 1; Ποια απάντηση παραθέτει στο ερώτημα αυτό; (Μονάδες 4)

(Μονάδες 10)

A3.

- α. Πώς Μάρκος Αυρήλιος συνδέει τον όρο «εὐμάρειαν» με τον όρο «εὐκοσμίαν»; (Μονάδες 6)
- β. «Ἀναχωρήσεις αὐτοῖς ζητοῦσιν ἀγροικίας καὶ αἰγιαλοὺς καὶ ὄρη, εἴωθας δὲ καὶ σὺ τὰ τοιαῦτα μάλιστα ποθεῖν» : Για ποιο λόγο ο Μάρκος Αυρήλιος από τη χρήση του γ' πληθυντικού προσώπου μεταβαίνει στο β' ενικό; Ποια είναι η πρόθεσή του;

(Μονάδες 4)

(Μονάδες 10)

A4.

Ποιες απόψεις εκφράζει ο Μάρκος Αυρήλιος σχετικά με τη θέση του πολίτη στην πολιτική κοινωνία και τις κοινωνικές σχέσεις; Να τις συσχετίσετε με τις απόψεις του Επίκτητου στο κείμενο αναφοράς 1.

ΜΑΡΚΟΣ ΑΥΡΗΛΙΟΣ, Τὰ εἰς ἑαυτόν, 9.23- 10. 5

Όπως εσύ ο ίδιος είσαι συμπλήρωμα κοινωνικού συστήματος, έτσι και κάθε πράξη σου συμπλήρωμα είναι της κοινωνικής ζωής. Αν, λοιπόν, μια σου πράξη δεν συντελεί είτε από κοντά είτε από μακριά σε κοινωφελή σκοπό, αυτή η πράξη κομματιάζει τη συνολική ζωή, εμποδίζει την ενότητά της και είναι στασιαστική, όπως μέσα σε μια κοινότητα, όταν ένας αποχωρίζει τον εαυτό του και τα δικά του από την κοινή συμφωνία. Και επειδή έχω κάποια συγγένεια με τα ομοιογενή μου μέρη, δεν θα κάνω τίποτα επιζήμιο στην κοινωνία. Θα συλλογίζομαι μάλιστα τους ομοιογενείς μου και θα κατευθύνω κάθε προσπάθειά μου στο κοινό συμφέρον και θα την απομακρύνω από το εναντίον. Αν αυτά κατορθωθούν, δεν μπορεί να μην είναι η ζωή μου ευτυχισμένη, όπως μπορώ να φαντασθώ ευτυχισμένη και τη ζωή ενός πολίτη που όλο πράξεις ωφέλιμες για τους συμπολίτες του εκτελεί και μένει ικανοποιημένος μ' εκείνο που του δίνει η πολιτεία.

(μετάφραση Γ. Αβραμίδης)

(Μονάδες 10)

A5. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν ως Σωστές ή Λανθασμένες με βάση την εισαγωγή του σχολικού βιβλίου:

α. Ο Ησίοδος ήταν λυρικός διδακτικός ποιητής από την Άσκρα.

β. Ο Πρωταγόρας υποστήριζε ότι ήταν σε θέση να διδάσκει στους μαθητές του την εὐβουλίαν.

γ. Ο Ηράκλειτος, ο μεγάλος Εφέσιος σοφός έζησε γύρω στα 600 π.Χ.

δ. Στα Ηθικά Νικομάχεια, ο Αριστοτέλης αφιερώθηκε στη μελέτη των επιμέρους αρετών του ανθρώπου.

ε. Η ιδεώδης πολιτεία κατά Πλάτωνα ενσαρκώνει τις τέσσερις θεμελιώδεις αρετές, δηλαδή είναι σοφή, ευδαίμων, σώφρων και δίκαιη.

(Μονάδες 10)

A6.

α. Με ποιες λέξεις των κειμένων συνδέονται ετυμολογικά οι ακόλουθες (μονάδες 6) :

Κείμενο 1 : ανακωχή, συμμορία, πηδάλιο

Κείμενο 2 : γενναιόδωρος, νερό, φιλελεύθερος

β. Να γράψετε την ετυμολογία των λέξεων (μονάδες 4) :

αίγιαλούς, ἐγκύψας, εὐμάρειαν, ἀποκλύσαι,

(Μονάδες 10)

Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ (Δημοσθένης, κατά Ἀριστοκράτους, 196-198)

Ο Ἀριστοκράτης ήθελε με ψήφισμα να εξασφαλίσει προστασία για τον Χαρίδημο, γαμπρό και αξιωματούχο του βασιλιά της Θράκης Κερσοβλέπτη, από τυχόν επιβουλή κατά της ζωής του. Σημειώνεται ότι στον Χαρίδημο είχε απονεμηθεί η ιδιότητα του αθηναίου πολίτη ως αντάλλαγμα για τη συνδρομή του στην επίτευξη της ειρήνης του Χάρητα (357 π.Χ.). Ο Ευθυκλής, συντριήραρχος του Δημοσθένη στον Ελλήσποντο, καταγγέλλει με γραφήν παρανόμων το ψήφισμα αυτό ως παράνομο (352 ή 351 π.Χ.)

Ἄξιον τοίνυν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κάκειν' ἐξετάσαι, πῶς ποθ' οἱ πάλαι τὰς τιμὰς ἔνεμον καὶ τὰς δωρεὰς τοῖς ὡς ἀληθῶς εὐεργέταις, καὶ ὅσοι πολῖται τύχοιεν ὄντες καὶ ὅσοι ξένοι. Κἂν μὲν ἴδητ' ἐκείνους ἄμεινον ὑμῶν, καλὸν τὸ μιμήσασθαι, ἂν δ' ὑμᾶς αὐτούς, ἐφ' ὑμῖν ἔσται τὸ πράττειν. Πρῶτον μὲν τοίνυν ἐκεῖνοι Θεμιστοκλέα τὸν τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν νικήσαντα καὶ Μιλτιάδην τὸν ἡγούμενον Μαραθῶνι καὶ πολλοὺς ἄλλους, οὐκ ἴσα τοῖς νῦν στρατηγοῖς ἀγάθ' εἰργασμένους, οὐ χαλκοῦς ἴστασαν οὐδ' ὑπερηγάπων. Οὐκ ἄρα τοῖς ἑαυτοὺς ἀγαθόν τι ποιοῦσιν χάριν εἶχον σφόδρα γ', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἀπεδίδουσάν γε καὶ αὐτῶν κάκεινων ἀξίαν· ὄντες γὰρ πολλοῦ πάντες ἄξιοι προῦκρινον ἐκείνους αὐτῶν ἡγεῖσθαι. Ἔστι δὲ σώφροσιν ἀνθρώποις καὶ πρὸς ἀλήθειαν βουλομένοις σκοπεῖν πολὺ μείζων τιμὴ τῆς χαλκῆς εἰκόνας τὸ καλῶν κάγαθῶν ἀνδρῶν κεκρίσθαι πρώτους.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

χαλκοῦς, χαλκῆ εἰκόν: χάλκινος ανδριάντας

προκρίνω: προτιμῶ, επιλέγω

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη νέα ελληνική το απόσπασμα: «Οὐκ ἄρα τοῖς ἑαυτοῦς ... τὸ καλῶν κάγαθῶν ἀνδρῶν κεκρίσθαι πρώτους.»

(Μονάδες 10)

Γ2. Με ποιον τρόπο και με ποιο σκεπτικό, κατά τον Δημοσθένη, τιμούσαν οι πρόγονοι των Αθηναίων τους μεγάλους ευεργέτες της πόλης τους;

(Μονάδες 10)

Γ3α. Να μεταφέρετε δύο από τα επιρρήματα της 1^{ης} περιόδου στον συγκριτικό βαθμό (μονάδες 2). Επίσης, να μεταφέρετε την αυτοπαθητική αντωνυμία της 2^{ης} περιόδου στη δοτική ενικού θηλυκού γένους στο α' πρόσωπο (μονάδα 1). Τέλος, να γράψετε τη γενική ενικού των κύριων ονομάτων της 3^{ης} περιόδου (μονάδα 1) και να μεταφέρετε το επίθετο «πολλούς» στην κλητική ενικού του αρσενικού γένους (μονάδα 1).

(Μονάδες 5)

Γ3β. Να γράψετε τον ζητούμενο τύπο για καθεμιά από τις λέξεις που σας δίνονται:

ἐξετάσαι: τον ίδιο τύπο στον παρακείμενο μέσης φωνής

ἐνεμον: το β' ενικό προστακτικής αορίστου στην ίδια φωνή

τύχοιεν: τον ίδιο τύπο στον μέλλοντα

ὑπερηγάπων: το γ' ενικό ευκτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή

ἀπεδίδοσαν: το β' πληθυντικό υποτακτικής μέσου αορίστου β'

(Μονάδες 5)

Γ4α. ἐξετάσαι, ἐφ' ὑμῖν, τὸν νικήσαντα, τοῖς στρατηγοῖς, πολλοῦ, τῆς εἰκόνοσ: Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις παραπάνω λέξεις.

(Μονάδες 6)

Γ4β. Να χαρακτηρίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις της 1^{ης} περιόδου ως προς το είδος και τη συντακτική τους λειτουργία.

(Μονάδες 2)

Γ4γ. «πῶσ ποθ' οἱ πάλαι τὰς τιμὰς ἐνεμον καὶ τὰς δωρεῖὰς τοῖς ὡς ἀληθῶσ εὐεργέταισ»: Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

(Μονάδες 2)

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμία άλλη σημείωση.
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό.
5. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΖΙΤΖΙΚΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΣ

ΜΗΤΡΟΥΣΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ

Τα καλύτερα Φροντιστήρια της πόλης

Φροντιστήρια ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ